

GREKOA

Grekoa modalitateko irakasgaia da Humanitateen eta Gizarte Zientzien Batxilergoan, eta gogoeta sakona ahalbidetzen du orainari buruz eta Humanismoak XXI. mendeko erronken eta desafioen aurrean bete dezakeen eta bete behar duen zereginari buruz, greziar hizkuntzarekin, kulturarekin eta zibilizazioarekin zerikusia duten alderdien ikaskuntzaren bitartez.

Grekoaren helburu nagusia da greko klasikoaren oinarritzko hizkuntza-kompetentzia eskuratzea, batez ere idatzizko ulermenarekin zerikusia duena. Horri esker, ikasleek Greziar Antzinatean sartzeko iturri primarioak erabili ahal izango dituzte haren alderdi nagusiak ezagutzeko, ulertzeko eta interpretatzeko tresna pribilegiatu gisa. Hori dela eta, irakasgai hau hiru ardatzen inguruan egituratzen da: grekoa, heleniar mundurako hurbilketa kritikoa eta greziar zibilizazioaren ondarearen eta legatuaren azterketa.

Irakasgai honek, gainera, hizkuntzak, literatura, erlijioa, historia, filosofia, zuzenbidea, politika edo zientzia ikasteko balio instrumentala du, eta mundua, gertaerak eta sentimenduak ulertzeko aukera ematen duen eta ikasleen hezkuntza zibiko eta kulturalean laguntzen duen substratu kulturala eskaintzen du. Bestalde, Batxilergoko Grekoa irakasgaiaren ikuspegi eleaniztunak gogoeta sakona eskatzen du grekoaren beraren funtzionamenduari buruz, haren lexikoari buruz, haren formantei buruz, berezitasunei buruz eta ñabarduren aberastasunari buruz, baita EAEko irakaskuntzako hizkuntzei buruz eta ikasleen hizkuntza-errepertorio indibiduala osatzen dutenei buruz ere. Gogoeta metalinguistikoa eta hizkuntzen artekoa sustatzen ditu, eta hizkuntza-kompetentziak indartzen, hizkuntza-aniztasuna aintzat hartzen eta hizkuntzen arteko harremana bultzatzen laguntzen du, ikuspegi inklusibo eta demokratikotik, inongo aurreiritzirik gabe.

Kompetentzia espezifikoek, beraz, orainaren eta iraganaren artean elkarrizketa sakona ezartzeko aukera eskaintzen dute, ikuspegi kritiko eta humanistatik: alde batetik, testua eta haren ulermena hizkuntza klasikoan ikaskuntzan funtsezko elementu gisa kokatuz, haien kultura eta zibilizazioa heltzeko sarbide modura, hizkuntza-jakintzak eta hizkuntzaz bestekoak aldi berean aktibatuz; eta, bestetik, greziar zibilizazioaren testuei eta legatu material eta immaterialari eta Europako kultura, gizarte, politika eta identitateari egindako funtsezko ekarpenari buruzko gogoeta kritikoa, pertsonala eta kolektiboa egiten lagunduko duten tresnak garatuz, betiere genero-ikuspegia kontuan hartuta.

Oinarritzko jakintzak multzo bakar batean aurkezten dira, etapako bi mailen arteko ikaskuntza-testuinguruen arabera mailakatze eta sekuentziazio malgua ahalbidetzeko, eta bost multzotan antolatuta daude.

- Grekoa: greko klasikoaren oinarritzko hizkuntza-kompetentziak eskuratzea du ardatz, era askotako enuntziatuak, zatiak eta testuak irakurtzeko, ulertzeko eta interpretatzeko tresna gisa.

- *Eleaniztasuna*: grekoa ikasteak, zehazki grekoaren etimoak aztertu eta identifikatzeak, ikasleen lexiko-errepertorioa nola zabaltzen duen, terminoak komunikazio-egoeretara zehatzago molda ditzaten nabarmentzen du.

- *Literatura-hezkuntza*: grekozko literatura-testuen ulermenean eta interpretazioan inplikaturako jakintza guztiak integratzen ditu, eta testuen arteko ikusmoldearen bidez laguntzen du literatura-eredu klasikoetan inspiraturako unibertsal formal eta tematikoak identifikatzen eta deskribatzen.

- *Antzinako Grezia*: espiritu kritiko eta humanista garatzeko behar diren estrategiak eta ezagutzak biltzen ditu, eta iraganaren eta orainaren arteko antzekotasunei eta desberdintasunei buruzko gogoeta sustatzen du.

- *Legatua eta ondarea*: greziar zibilizazioaren herentzia material eta immaterialera hurbiltzea ahalbidetzen duten ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak biltzen ditu, eta, eginkizun horretan, inspirazio-iturri, historiaren lekukotasun gisa eta Europako kulturaren sustrai nagusienetako gisa duen balioa ezagutu eta balioesten du.

Grekoa II irakasgaiaren Grekoa I irakasgaiaren aldean egiten den sakontzeak honako alderdi hauek hartzen ditu: errealitatea analizatzeko kontzientzia teoriko eta metodologiko handiagoa; ezagutza multzo handiagoa mobilizatzea; testuen, eskatutako produkzio- edo interpretazio-trebetasunen eta erabilerei buruzko gogoetarako behar den metahizkuntzaren konplexutasuna mailakatzea; eta ikasleei emandako autonomia-maila. Horregatik, ebaluazio-irizpideak eta oinarrizko jakintzak etapa honetako bi maileri buruzkoak dira.

Curriculum honen konpetentzia-izaerarekin bat etorritik, diziplinarteko zereginak sortzea gomendatzen da, testuinguruan kokatuak, esanguratsuak eta garrantzitsuak, eta ikas-egoerak garatzea, ikasleak gero eta autonomoagoak diren gizarte-eragiletzat eta beren ikaskuntza-prozesuaren arduraduntzat har daitezela, beren erreperitorioak, interesak eta inguruabar espezifikoak kontuan hartuta, horrek zenbait metodologia konbinatzea ahalbidetzen du-eta. Ildo horretan, ikasleek zeregin aktiboa beteko dute grekozko hizkuntza-konpetentzia eskuratzeko prozesuan, testuen eta enuntziatuen esanahiaren ulermenean eta komunikazioan jarriz arreta, hiztegia eskuratzearan garrantzia azpimarratuz eta ikasgeletan boz gorako irakurketa, idatzizko konposizioa eta ahozko produkzioa txertatuz.

Grekoaren eta greziar kulturaren eta zibilizazioaren irakaskuntzak diziplinarteko lanerako aukera esanguratsuak eskaintzen ditu, zenbait irakasgaiaren oinarrizko jakintzak konbinatzea eta aktibatzea ahalbidetzen dutenak. Horrela, ikasleek hauteman dezakete zer garrantzitsua den legatu klasikoa ezagutzea beren iritzi kritiko eta estetikoak, beren buruaz eta inguruko munduaz duten pertzepzioa aberasteko. Ildo horretan eta modu nabarmenean, greko klasikoaren ikasketak latinaren eta latindar kulturaren ikasketarekin kointziditzen duenez, bi irakasgaien tratamendu koordinatua egitea komeni da. Azkenik, europar herritartasun demokratikoa eta aurreiritzirik gabekoa eraikitzen laguntzeko, irakasgai honetatik nazioz haraindiko kolaborazio-lana egin daiteke, heleniar kultura egungo europar identitatea osatzen duten errealitateen topagune duten Europako programen esparruan. Horretarako, tresna digitalek potentzial handia dute irakasgai honen ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluazioa indartzeko, baita alfabetatze mediatikoa eta teknologiararen erabilera egokia, segurua, etikoa eta arduratsua bultzatzeko ere.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Grekozko testu gero eta zailagoen ideia nagusiak ulertzea eta interpretatzea, eta grekoaren oinarrizko alderdiak ulertzea, unitate linguistikoak identifikatuz eta analizatuz eta horiei buruz gogoeta eginez, irakaskuntzako hizkuntzekiko eta ikasleen erreperitorio indibidualeko beste hizkuntza batzuekiko konparazioaren bidez,

grekozko literatura klasikoaren altxorretara zuzenean hurbiltzeko, gure zibilizazioaren oinarria den aldetik.

Enuntziatu eta testuen idatzizko ulermenaren hizkuntza-trebetasuna eskuratzea da hizkuntza klasikoak ikasteko prozesuaren muina. Horretarako, idatzizko eta ahozko ulermenaren eta produkzioaren, interakzioaren eta bitartekotzaren trebetasunak aldi berean eta pixkanaka garatzea ahalbidetuko duen didaktika proposatzen da, ikasleak grekoaren morfologiaren, sintaxiaren eta lexikoaren funtsezko ezagutzarantz bideratzeko. Eskuratutako ezagutzetatik abiatuta, ikasleek modu gero eta autonomoagoan irakurri, ulertu, produzitu eta interpretatzen dituzte enuntziatu errazak eta zailtasun egoki eta mailakatuko testuak euskarri analogiko eta digitaletan, eta, gainera, bitartekotza linguistikoko trebetasunak garatzen dituzte (laburbiltzea, sintetizatzea, azaltzea, parafraseatzea, itzultzea eta abar) grekotik irakaskuntzako hizkuntzetara, zuzentasun ortografikoari eta estilistikoari erreparatuta.

Enuntziatu eta testuak idatziz eta ahoz ulertzeko eta sortzeko trebetasunak eta interakzioaren eta bitartekotza linguistikoaren trebetasunak pixkanaka lortzeak erraztu egiten die ikasleei grekoaren lexikoa eta egitura sintaktikoak barneratzea, eta hizkuntzari berari buruzko gogoeta, termino metalinguistikoaren erabilera eta lexiko-errepertorioa areagotzea bultzatzen du. Horri dagokionez, testuak interpretatzearen eta deskodetzearen didaktikak lagundu egiten du grekoaren unitate linguistikoak analizatzeko eta identifikatzeko estrategiak indartzen ez ezik, hizkuntza ezagunekiko konparazioarekin osatuz, testuaren testuingurua eta zentzua ezagutzeko funtsezkoak diren testu barneko eta testuen arteko erreferentziak ezagutzen ere.

Ikasleek grekoa ikasteko prozesuan duten zeregin aktiboak didaktika espezifikoa eskatzen du, hizkuntza-konpetentzia desberdinetan eragina duten hainbat estrategia txertatzeko, hala nola idatzizko eta ahozko ulermena eta produkzioa, interakzioa eta bitartekotza. Horiek horrela, irakasleak taldearen gidari gisa betetzen duen egitekoa funtsezkoa da, euskarri analogiko eta digitaletan baliagarriak diren baliabide eta iturri bibliografikoaren erabilerari buruz orientatzeko ez ezik, ikasleak grekozko komunikazio-prozesuetan inplikatzeko ere.

Konpetentzia espezifikoa hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK1, HKK2, KE2, STEM2, DK3.

2. Erabili ohi den lexikoan grekoaren etimoak eta formanteak bereiztea, gertatu diren aldaketa semantikoak identifikatuz eta konparazioa ezarriz irakaskuntzako hizkuntzekin eta ikasleen errepertorio indibidualako beste hizkuntza batzuekin, lexiko ezagunaren esanahi etimologikoa eta lexiko berriaren edo espezializatuaren esanahiak ondorioztatuz.

Grekoa ikuspegi eleaniztunetik irakasteak aukera ematen die ikasleei beren hizkuntza-errepertorio indibiduala aktibatuz, hura osatzen duten hizkuntzak erlazionatuz eta horietan grekoaren sustrai, aurrizki eta atzizkiak identifikatuz, eta denboran zehar gertatu diren aldaketa morfologiko edo semantiko posiblei buruz gogoeta eginez. Ikuspegi eleaniztunak eta komunikatiboak hizkuntza berrien ikaskuntza hobetzeko behar diren trebetasunak garatzen laguntzen du, eta ikasleen hizkuntza-ezagutzen maila desberdinak eta haien errepertorio indibidualak kontuan hartzea ahalbidetzen du. Halaber, hizkuntzak elkarri lotuta ikasteko bidea ematen du, grekoa zenbait hizkuntza modernoren lexikoan dagoen hizkuntza dela aitortuz, askotariko

hizkuntza-eskakizunak balioesteko, eta aniztasun linguistikoa, dialektala eta kulturala identifikatzen, baloratzen eta errespetatzen lagunduz, kultura partekatua eraikitzeko.

Grekoaren lexikoa ikasteak irakurmena eta ahozko eta idatzizko adierazpena hobetzen laguntzen du, baita ikasleen errepertorio lexikala osatzen duten hizkuntzetan finkatzen eta zabaltzen ere, termino baten esanahi etimologikoa identifikatu eta definitzeko eta termino berri edo espezializatuen esanahiak ondorioztatzeko aukera eskainiz, bai esparru humanistikoan bai zientifiko-teknologikoan.

Konpetentzia espezifikoa hau deskriptore hauekin lotzen da: KE2, KE3, STEM1, KPSII5, KAKK2.

3. Hainbat genero eta garaitako grekozko testuak irakurtzea, interpretatzea eta komentatzea, sorkuntza-prozesua konplexua eta testuinguru historiko, sozial eta politikotik eta haren eragin artistikoetatik bereizezina dela onartuz, haien genealogia identifikatzeko eta Europako literaturari egindako ekarpena baloratzeko.

Zenbait genero eta garaitako grekozko testuen irakurketa, interpretazioa eta komentarioa Grekoa irakasgaiaren zutabeetako bat da batxilergoko etapan, eta ezinbestekoa da ikasleak informazioa lortzeko iturri primarioak erabiltzeak duen garrantziaz jabetu daitezen. Testu horien ulermenak eta interpretazioak ikaskuntzaren emaitza izan behar duen testuinguru historikoa, zibikoa, politikoa, soziala, linguistikoa eta kulturala behar du. Jatorrizko testuekin, edizio elebiduneko edo itzulitako testu osoekin edo hautatutako zatien bitartez lan egiteak grekozko oinarrizko kontzeptu eta terminoei arreta jartzea ahalbidetzen du, lexikoa eta kultura ezagutzea dakartenei, irakurketa kritikoa egiten laguntzeko eta mendebaldeko zibilizaziorako duten balioa mugatzen duten faktoreak identifikatzeko. Gainera, testu elebidunekin lan egiteak hizkuntza-jakintzak eta hizkuntzaz kanpokoak integratzen laguntzen du, zenbait itzulpen eta interpretazio-ikuspegi konparatzeko aukera eskainiz eta horien hurrenez hurreneko indar eta ahuleziei buruz eztabaidatuz.

Grekozko testuak irakurtzeak, oro har, ikasleen esperientziarekin zerikusirik ez duten testuak eskuratzea dakar berekin; horregatik, beharrezkoa da interpretazio-tresnak eskuratzea, irakurketarekin berarekin gero eta autonomia handiagoa izateko eta balio-irritzi kritikoak emateko. Grekozko testuak interpretatzeak berekin dakar mendebaldeko zibilizazioaren fundazioarekin lotuta daudela ulertzea eta onartzea, testuetarako hurbilketa testuinguruari eta gaiari buruzko ezagutzatik hasi eta analisi, gogoeta eta sorkuntzarako estrategiak garatzeraino kontuan hartzen duen prozesu dinamikotzat hartuz, betiere genero-ikuspegitik, norberaren esperientziari zentzua emateko, mundua eta giza izaera ulertzeko eta sentsibiltate estetikoa garatzeko. Literatura- eta arte-sorkuntzak eta Antzinate klasikoko gertakari historikoak eta elezaharretakoak ezagutzeak, baita asmo estetikoak duten testuak sortzeak ere, horiek inspirazio-iturritzat hartuta, zenbait euskarriren bitartez eta beste hizkuntza artistiko, ikus-entzunezko edo digital batzuen laguntzarekin, obrak ulergarriago egiten laguntzen du, gure kultura-ondarean duten iraupena identifikatuz eta baloratuz, baita erreferentziak antzinako ereduetatik hartu dituzten kulturetara eta literatura-, kultura- eta arte-mugimenduetara egokitzeko prozesuak ere. Testuen genealogia testuen arteko ikuspegiaren bitartez ezartzeko irakaskuntza-bitartekotzari esker, egiazta daiteke garai horietan unibertsal formalak eta tematikoak daudela, eta, aldi berean, bizitzan zehar gero eta konplexutasun, kalitate eta aniztasun handiagoa izango duten irakurketa-ibilbideak modu autonomoan sortzen laguntzen du.

Konpetentzia espezifikoa hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK4, HK3, KAKK1, KAKK2.

4. Greziar zibilizazioak esparru pertsonalean, erlijiosoan eta soziopolitikoan dituen ezaugarriak analizatzea, genero-ikuspegiarekin, heleniar munduari buruzko ezagutzak bereganatuz eta oraina eta iragana kritikoki konparatuz, greziar mundu klasikoak gure inguruneari egin dizkion ekarpenak baloratzeke, herritartasun demokratiko eta konprometituen oinarri gisa.

Heleniar zibilizazioaren ezaugarriak eta Europako identitateari egin dion ekarpena analizatzeak berekin dakar greziar iturrien bitartez adierazitako informazioa jasotzea eta kontrastatzea, ezaugarri horien legatuari eta gure gizartean duen presentziari buruz gogoeta egin ahal izateko estrategia egokiak aktibatuz. Konpetentzia espezifikoa hau hiru esparruren inguruan egituratzen da: pertsonala, familia-loturak eta antzinako greziar munduko pertsonen bizitzako etapen ezaugarriak edo gerra bateko irabazleen eta galtzaileen portaera bezalako alderdiak biltzen dituenak, besteak beste; erlijiosoa, sakratuaren antzinako kontzeptua eta gizabanakoak jainkoekin eta errituekin duen harremana biltzen dituenak, besteak beste; eta soziopolitikoak, gizabanakoak polisarekin (πόλις) eta haren erakundeekin dituen harremanak eta gobernu-moduen arabera antolaketa sozialeko moduak kontuan hartzen dituenak. Aipatutako hiru esparruen azterketa genero-ikuspegitik egin behar da, ikasleek aukera izan dezaten gizakiei esleitutako desberdintasun kulturalen ondorio diren emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunei buruzko gogoeta egiteko.

Iraganaren eta orainaren arteko erlazioaren analisi kritikoak ikerketa eta informazio-bilaketa gidatua eskatzen du, taldean edo bakarka egina, iturri analogikoetan zein digitaletan, ikuspegi humanistatik gogoeta egiteko denboran zeharreko konstante zein aldagai kulturei buruz. Analisi kritikoko prozesuek gogoeta- eta komunikazio-testuinguru dialogikoak behar dituzte, Antzinate klasikoaren herentzia eta hura jatorri duten desberdintasun kulturalak errespetatzen dituztenak, herritartasun demokratikoa eta inguruan duen munduarekin konprometitua finkatzera bideratuak. Beraz, aukera bikaina eskaintzen dute ikasgelan eztabaidarako eta ahozko azalpenerako teknikak eta estrategiak abian jartzeko, oratoriaren tradizio klasikoarekin bat etorritz.

Konpetentzia espezifikoa hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK3, EK3, KD1, PSIIK3.1, HK1, HK3.

5. Greziar zibilizaziotik jasotako ondare historiko, arkeologiko, artistiko eta kulturala kritikoki baloratzea, haren iraunkortasuna sustatuz eta giza sorkuntzaren emaitza gisa eta historiaren lekukotasun gisa ezagutuz, greziar legatu material eta immateriala ezagutzaren transmisore gisa eta sorkuntza moderno eta garaikideen inspirazio-iturri gisa azaltzeko.

Kultura-ondarea, UNESCOk adierazten duen moduan, iraganetik oinordetzan hartzen diren, orainean sortzen diren eta etorkizuneko belaunaldiak transmititzen zaizkien baliabideen emaria gizartearen esku jartzen duen produktua eta prozesua da aldi berean. Gainera, mitologia klasikoarekin gertatzen den bezala, sormenerako eta berrikuntzarako inspirazio-iturria da, eta kultura-produktu garaikideak eta etorkizunekoak sortzen ditu; beraz, hura ezagutu eta identifikatzea lagungarria da bilakaera eta denboran zeharreko erlazioa ulertzeko.

Heleniar zibilizazioaren legatua, bai materiala bai immateriala (mitoak eta kondairak, aztarna arkeologikoak, antzezlanak, usadio sozialak, pentsamendu filosofikoaren sistemak, antolaketa politikoaren moduak eta abar), herentzia aparta da, eta haren iraunkortasunak berekin dakar oreka bidezkoa aurkitzea gaur egungo kultura-ondareari etekina ateratzearen eta etorkizuneko belaunaldientzat ondare horren aberastasuna babestearen artean. Ildo horretan, greziar ondare kulturala babesteko, iraganeko memoria kolektibo gisa duen balioa kontserbatzeko eta haren funtzio sozial eta kulturalak berrikusteko eta eguneratzeko interesa duten herritarren konpromisoa behar da, egungo arazoekin erlazionatzeko eta etorkizunean haien zentzua, esanahia eta funtzionamendua mantentzeko gai izan daitezen. Greziar munduaren herentziaren iraupenari eta hura babesteko, kontserbatzeko eta zaharberritzeko prozesuei buruzko ikerketak baliabide analogikoak zein digitalak erabiltzea eskatzen du, dokumentazio-espazioetara iristeko, hala nola liburutegietara, museoetara edo hondeaketetara.

Konpetentzia espezifikoa hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK3, KD2, HK1, HK4, EK1, KAKK1, KAKK2.

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Grekoa I eta Grekoa II
1. konpetentzia espezifikoa
<p>1.1. Testu edo pasarte egokitu edo jatorrizkoak, zailtasun egokikoak, modu gidatuan boz gora irakurtzea, euskarri analogikoetan edo digitaletan, greko klasikoaren azentuzazio- eta ahoskera-arauak aplikatuz.</p> <p>1.2. Zailtasun egokiko eta progresiboko testu edo pasarte egokitu edo jatorrizkoetako ahozko edo idatzizko enuntziatuetatik informazio garrantzitsua ateratzea, euskarri analogikoetan, digitaletan edo multimodaletan, hizkuntzaren unitate linguistiko erregularrak identifikatuz eta analizatuz, eta euskararekiko, gaztelaniarekiko eta beste hizkuntza ezagun batzuekiko aldaerak eta kointzidentziak antzemanaz.</p> <p>1.3. Etoparako zailtasun egokiko eta progresiboko testu edo pasarte egokitu edo jatorrizkoen ideia nagusiak eta oinarriko argumentu-ildoak interpretatzea, ortografia- eta adierazpen-zuzentasunarekin.</p> <p>1.4. Hitz polisemikoen esanahi egokia hautatzea eta erabakia justifikatzea, informazio kotestuala edo testuinguru-informazioa kontuan hartuz eta interpretazio eta bitartekotza idatzizkoaren prozesuari laguntzeko tresnak erabiliz (laburbiltzea, sintetizatzea, azaltzea, parafraseatzea, itzultzea eta abar) zenbait euskarritan, hala nola hiztegi-zerrendak, glosarioak, hiztegiak, mapak edo atlasak, zuzentzaile ortografikoak, gramatikalak eta estilo-liburuak.</p> <p>1.5. Testuen edo zatien interpretazio eta bitartekotza idatzizkoaren lanak, norberarenak eta ikaskideenak, berrikustea eta zuzentzea, hobekuntza-proposamenak eginez eta aldaketak terminologia espezializatuarekin argudiatuz, gogoeta linguistikotik abiatuta.</p> <p>1.6. Zailtasun egokiko eta progresiboko testuak idaztea eta enuntziatuak adieraztea, euskarri analogikoetan edo digitaletan, grekoaren berezko egiturak behar bezala erabiliz.</p> <p>1.7. Grekoa ikasteko aurrerapenak eta zailtasunak erregistratzea, zailtasun horiek gainditzeko eta ikaskuntza finkatzeko estrategiarik egokienak eta eraginkorrenak hautatuz, norberaren ikaskuntza planifikatzeko jarduerak, autoebaluazioa eta koebaluazioa eginez, hala nola Hizkuntzen Europako Portfolioan (HEP) edo ikaskuntza-egunkari batean proposatutakoak, esplizitu eginez eta partekatuz.</p>

2. konpetentzia espezifikoa
<p>2.1. Erabili ohi den termino baten esanahi etimologikoa ondorioztatzea eta termino agertu berrien edo lexiko espezializatutik datozenen esanahia inferitzea, grekoaren etimoak eta formanteak ezagutzeko estrategiak modu gidatuan aplikatuz, gertatu diren aldaketa fonetikoak, morfologikoak edo semantikoak kontuan hartuz.</p> <p>2.2. Grekoaren eta hizkuntza modernoen arteko erlazioa modu gidatuan azaltzea, greko-jatorriko elementu linguistiko komunak analizatuz eta ikasleen errepertorioa osatzen duten hizkuntzen eta hizkeren estrategiak eta ezagutzak erabiliz.</p> <p>2.3. Aurreiritzi eta estereotipo linguistikoak identifikatzea eta kritikoki analizatzea, aniztasuna aberastasun kultural, linguistiko eta dialektal gisa baloratzeko eta errespetatzeko jarrera hartuz.</p>
3. konpetentzia espezifikoa
<p>3.1. Gero eta konplexutasun handiagoko era askotako grekozko testu eta zati literarioak interpretatzea eta komentatzea, norberaren esperientzia mobilizatzea, mundua eta giza izaera ulertzea eta sentsibilitate estetikoak eta irakurtzeko ohitura garatzea dakarten analisi- eta gogoeta-estragiak aplikatuz.</p> <p>3.2. Grekozko obra edo zati literarioen generoak, gaiak, topikoak eta balio etikoak edo estetikoak analizatzea eta azaltzea, geroztiko obra edo zati literarioekin konparatuz, testuen arteko ikuspegi gidatutik eta genero-ikuspegia aintzat hartuz.</p> <p>3.3. Heleniar zibilizazioa aztertu eta ulertzeko funtsezko kontzeptuak izendatzen dituzten grekozko hitzak identifikatzea eta definitzea, zeinen ikaskuntzak ezagutza lexiko eta kulturalak konbinatzen baititu, hala nola ἀρχή, δῆμος, μῦθος edo λόγος, zenbait formatutako testuetan.</p> <p>3.4. Testu indibidualak edo kolektiboak sortzea, literatura-asmoz, estilo-kontzientziaz, zenbait euskarritan eta beste hizkuntza artistiko eta ikus-entzunezko batzuen laguntzarekin, inspirazio-iturri gisa greziar zibilizazioa eta kultura hartu dituzten obra edo zati adierazgarrien irakurketatik abiatuz.</p>
4. konpetentzia espezifikoa
<p>4.1. Heleniar gizartearen prozesu historikoak eta politikoak, erakundeak, bizimoduak eta ohiturak azaltzea, genero-ikuspegia aintzat hartuz, egungo gizarteekin konparatuz, gizartearen bilakaeraren eta giza eskubideen argitan izandako egokitzapenak eta aldaketak baloratuz, eta kultura partekatuaren eta memoria kolektiboarekin eta balio demokratikoekin konprometitutako herritarren garapenaren alde eginez.</p> <p>4.2. Gure gizarteko greziar legatuaren zenbait alderdiren garrantziari, bilakaerari, asimilazioari edo horiek zalantzan jartzeari buruz eztabaidatzea, estrategia erretorikoak eta oratoria modu gidatuan erabiliz, behar denean jarreraren artean bitartekotza eginez, informazio eta esperientzia egiazkoak hautatuz eta kontrastatuz, eta beste iritzi eta argudiatze batzuekiko interesa, errespetua eta enpatia erakutsiz.</p> <p>4.3. Greziar zibilizazioaren esparru pertsonal, erlijioso eta soziopolitikoko legatuaren alderdiei buruzko ikerketa-lanak zenbait euskarritan egitea, emakumearen figura, ikuskera, lana eta ekarpena analizatuz, zenbait iturritatik datorren informazioa lokalizatuz, hautatuz, kontrastatuz eta berriz landuz, haren fidagarritasuna eta egokitasuna kalibratuz, eta zorrotasunaren eta jabetza intelektualaren printzipioak errespetatuz.</p>
5. konpetentzia espezifikoa
5.1. Greziar zibilizazioaren legatu materiala eta immateriala inspirazio-iturri gisa identifikatzea eta azaltzea, geroztiko produkzio kulturalak eta artistikoak analizatuz.

5.2. Greziar zibilizaziotik oinordetzan hartutako ondare historiko, arkeologiko, artistiko eta kulturala ikertzea, modu egokian, enpatikoan eta errespetuzkoan jardunez, eta babesteko prozesuekiko eta haren iraunkortasuna ziurtatzen duten jarrera zibikoekiko interesa erakutsiz.

5.3. Ikasleen ingurunean greziar legatua arakatzea, eskuratutako ezagutzak aplikatuz eta haien erabileren inplikazioei buruz gogoeta eginez, Antzinate klasikoak beren eguneroko bizitzan duen iraupenaren adibideak emanez, eta emaitzak zenbait euskarriren bitartez aurkeztuz.

OINARRIZKO JAKINTZAK

Oinarrizko jakintzak. Grekoa I eta Grekoa II
A. GREKOA
1. Grekoaren unitate linguistikoak
- Greko klasikoaren alfabetoa, ahoskera eta azentuazioa. *
- Grekozko zatiak eta testuak boz gora irakurtzeko jarraibideak. *
- Hitz motak. *
- Hizkuntza flexiboaren kontzeptua: izen-flexioa eta flexio pronominala (kasu-sistema eta deklinabideak) eta aditz-flexioa (aditz-jokoaren sistema). *
- Perpaus-sintaxia: kasuen funtzioak eta sintaxia. *
- Perpaus-egiturak. Komuntadura eta hitz-ordena perpaus bakunetan eta perpaus elkartuetan. *
- Aditzaren forma nominalak. *
2. Idatzizko interpretazio eta bitartekotza: teknikak, prozesuak eta tresnak
- Analisi morfosintaktikoa ulermen-tresna gisa. *
- Maiztasuneko oinarrizko lexikoa. *
- Bakarrizketa eta elkarrizketa moduko testu errazak eta laburrak entzunez ulertzeko estrategiak. *
- Interpretazio eta bitartekotza idatzizkoaren estrategiak: espektatiben formulazioa testuinguruetik (izenburua, obra...) eta testutik beretik abiatuta (eremu tematikoak, hitz-familiak eta abar), baita testuingurutik abiatuta ere; gaiaren ezagutza; egituraren eta generoaren deskribapena; testuen berezitasun linguistikoak (zuzeneko/zeharkako diskurtsoa, aditz-denboren erabilera, galdera erretorikoa eta abar). *
- Interpretazio eta bitartekotza idatzizkoaren tresnak: glosarioak, hiztegiak, atlasak edo zuzentzaile ortografikoak euskarri analogikoan edo digitalean, eta abar. *
- Zenbait itzulpenen irakurketa konparatua eta testu elebidunen komentarioa, terminologia metalinguistikotik abiatuta.
- Ohiko baliabide estilistikoak eta testuaren edukiarekiko erlazioa. *
- Enuntziatu eta testu laburrak sortzeko jarraibideak. *
- Elkarrizketa-konbentzio eta -strategiak, formatu sinkronoan eta asinkronoan. *
- Idatzizko biratekotza arrazoibide logikoari, iraunkortasunari, memoriari, problemen ebazpenari eta analisi- eta sintesi-gaitasunari bidea ematen dion tresna gisa. *

- Errorea ikasteko prozesuaren parte gisa eta hobetzeko jarrera positiboa.
- Autoebaluaziorako, koebaluaziorako eta autokonponketarako estrategia eta tresna analogikoak eta digitalak, indibidualak eta kooperatiboak.
B. ELEANIZTASUNA
- Historian zeharreko idazkera-sistemak. *
- Greziar alfabetoa: historia eta geroztiko eragina. Greziar alfabetoa irakaskuntzako hizkuntzetara transkribatzeko arauak. *
- Grekoaren eragina irakaskuntzako hizkuntzen eta ikasleen errepertorio linguistiko indibiduala osatzen duten gainerako hizkuntzen bilakaeran. *
- Indoeuroperatik grekora. Grekoaren etapak. *
- Lexikoa: grekozko hitzak osatzeko hitz-elkarketako eta eratorpeneko oinarritzko prozedurak; erabili ohi den lexikoan eta zientzien eta teknikaren lexiko espezifikoan dauden greko-jatorriko lexemak, atzizkiak eta aurrizkiak; irakaskuntzako hizkuntzetan erabili ohi diren hitzen esanahia eta definizioa, haien grekozko etimoetatik abiatuta; grekoaren eragina irakaskuntzako hizkuntzen eta ikasleen errepertorio linguistiko indibiduala osatzen duten gainerako hizkuntzen bilakaeran; familia lexikalak eta grekoaren maiztasuneko oinarritzko hiztegia lantzeko oinarritzko teknikak. *
- Hitzen esanahi etimologikoa eta hiztegiaren erabilera egokiaren garrantzia ezagutzeko interesa, komunikazioan oinarritzko tresna den aldetik. *
- Hizkuntza guztiekiko errespetua eta haien hiztunen desberdintasun kulturalen onarpena.*
- Grekoaren ikasleekin nazioz harandiko mailan ikasteko, komunikatzeko eta proiektuak garatzeko tresna analogikoak eta digitalak. *
- Komunikazioari, hizkuntzari, ikaskuntzari eta komunikazio- eta ikaskuntza-tresnei (metahizkuntza) buruz gogoeta egiteko eta gogoeta partekatzeko esamoldeak eta oinarritzko lexiko espezifikoak. *
C. LITERATURA-HEZKUNTZA
- Literatura grekoaren etapak eta transmisio-bideak. *
- Literatura grekoaren genero eta autore nagusiak: jatorria, tipologia, kronologia, ezaugarriak, gaiak, arrazoiak, tradizioa eta ezaugarriak. *
- Grekozko literatura-testuen komentario eta analisi linguistiko eta literariorako teknikak. *
- Literatura grekoaren harrera: latinezko literaturaren eta Europako kultura-produkzioaren gaineko eragina. Oinarritzko nozioak: testuartekotasuna, <i>imitatio</i> , <i>aemulatio</i> , <i>interpretatio</i> , <i>allusio</i> . *
- Grekozko literatura-generoen eta egungo literaturaren generoen arteko antzekotasunak eta desberdintasunak. *
- Literatura-kritikaren hastapenentarako jarraibideak.
- Literaturarekiko interesa, atsegin-iturri eta munduaren ezagutza-iturri den aldetik. *
- Kontsultatutako iturrien eta erabilitako edukien jabetza intelektualaren eta egile-eskubideen errespetua: datu bibliografikoak tratatzeko tresnak eta plagioa saihesteko baliabideak. *
D. ANTZINAKO GREZIA
- Antzinako Greziako geografia: leku nagusien topografia, izena eta funtzioa. Bidaiari ospetsuak *
- - Historia: etapak; greziar munduaren historiaren mugarriak K.a. VIII. mendearen eta K.o. V. mendearen artean; kondairak eta gertakari historiko nagusiak; Greziaren historiako

pertsona ospetsu historiko garrantzitsuak, emakumeak barne (Lesbosko Safo, Aspasia, Roxane...), haien testuinguruko biografia eta Europarako garrantzia. *
- Greziaren historia eta antolaketa politikoa eta soziala, egungo gizartearen historia eta kulturaren funtsezko parte gisa. *
- Greziar zibilizazioaren erakundeak, sinesmenak eta bizimoduak, eta egungo gizartearen duten isla eta iraupena. *
- Greziar kulturak latindar zibilizazioan duen eragina: <i>Graecia capta ferum victorem cepit.</i> *
- Greziak mendebaldeko gizartearen kulturari eta pentsamenduari egindako ekarpena. *
- Greziaren eta Persia edo Erroma bezalako atzerriko kulturen arteko harremana. *
- Mediterraneo itsasoa atzoko eta gaurko kulturen bidegurutze gisa.
- Diskurtso publikoak bizitza politiko eta sozialerako duen garrantzia.
E. LEGATUA ETA ONDAREA
- Legatuaren, herentziaren eta ondarearen kontzeptuak. *
- Grekozko testu-transmisioa kultura-ondare gisa eta zenbait kultura eta garairen bidezko ezagutza-iturri gisa. Idazkera-euskarriak: motak eta babesa. *
- Mitologia klasikoa eta haren iraupena adierazpen literario eta artistikoetan. *
- Herri-lanak eta hirigintza: eraikuntza, kontserbazioa, babesa eta zaharberritzea. *
- Antzezlanak eta antzerki-festibalak, haien bilakaera eta gaur egungo iraupena. *
- Atletismo-lehiaketak eta haien gaur egungo iraupena. *
- Greziar erakunde politikoak eta egungo sistema politikoan izan duten eragina eta iraupena. *
- Emakumearen lana, ikuskera eta ekarpena erromatar bizitza sozial, familiar eta politikoan. *
- Ahoz eztabaidatzeko eta azaltzeko oinarrizko teknikak.
- Hezkuntza Antzinako Grezian: Atenas eta Espartako hezkuntza-ereduak eta gaur egungo sistemekiko konparazioa. *
- Greziar Antzinateko artelan nagusiak.
- Antzinate klasikoarekin erlazionaturako gune arkeologiko, museo edo festibal nagusiak. *